

ТЕНДЕНЦИИТЕ В ИЗМЕНЕНИЯТА НА НАЧИНИТЕ НА ПОЛЗВАНЕ И ПРОДАЖБИТЕ НА ОБЛА ДЪРВЕСИНА – ПОКАЗАТЕЛ ЗА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ НА ГОРСКИЯ СЕКТОР

Любчо Тричков - Национално управление по горите
Ваня Хаджиева – Лесотехнически университет - София

Анализирани са тенденциите в количествените и стойностните изменения при различните нормативно регламентирани начини на ползване и продажба на дървесина от ДГФ в периода 2002-2004 година, както и изменението на ценовите равнища на дървесината при различните начини на ползване и на продажби. Акцентирано е на стремежа на държавната горска администрация да намери най-правилния път, дори в рамките на действащата нормативна уредба в горите, чрез съответните ѝ изменения и допълнения да осигури повече приходи от дейността си с цел осигуряване на средства за инвестиции в горския сектор, абсолютно необходими за устойчивото и многофункционалното му развитие. Изведени са съответните изводи и заключения и са направени конкретни препоръки.

Ключови думи: анализ, тенденции, ползване, дърводобив, продажби на дървесина на сечища, продажби на дървесина на сортименти, цени на обезличен куб.м дървесина

Key words: analysis, tendencies, utilization, harvesting, timber sales from cutting areas, assortments sales, prices per cubic meter timber

Въведение

Пробуждането на българската икономика и предстоящото присъединяване на РБългария към ЕС през 2007 год. наложи сериозна преценка на състоянието на горския сектор и перспективите пред него. Разчупен беше държавния монопол върху дървопроизводството - около и над 20% от горите и земите в горския фонд вече не са държавна собственост. Дървопреработвателната промишленост премина изцяло в частния сектор, като част от големите предприятия бяха приватизирани от чуждестранни инвеститори и през последните няколко години тази промишленост започна да се нуждае от все по-сериозни количества дървесина за задоволяване на производствените си нужди.

Необходимост и цел на разработката

През последните три години Държавната горска администрация в Р. България упорито търсеше правилния модел и подход за реструктуриране на горския сектор, който да осигурява достатъчно приходи за устойчивото и многофункционално стопанисване на българската гора. С помощта на международни институции и организации беше разработен проект на Закон за Национална горска компания, както и съответния модел за реструктурирането на горския сектор. Успоредно с това с цел устойчивото развитие на сектора в периода 2003-2013 беше разработена и приета през 2003 год. от Министерски съвет Национална горска политика и стратегия под мотото "Горите – наше национално богатство".

Проектът на Закона за Националната горска компания обаче не получи необходимата поддръжка в Парламента, което наложи да се търсят ком-

промисни, не дотам радикално реформирани варианти за реструктуриране на горския сектор. В края на 2004 и в началото на 2005 год. в Парламента бяха внесени два нови варианта за реформиране на държавния горски сектор, визиращи създаването на съответни Държавни предприятия. В единия случай е предвидено реформирането му да стане чрез създаване на Държавно предприятие „Българска гора“ с основен предмет на дейност: осъществяване на инвестиционна политика в горите, финансиране на дейностите в областта на управлението, възпроизводството, ползването и опазването на горите, дивеча и непромишленото рибно стопанство, както и търговия и разпореждане с дървесина, недървесни и други горски ресурси и горски репродуктивни материали. В другия случай, чрез създаване на Национално предприятие за горскостопанска дейност с основен предмет на дейност: възпроизводство на горите и земите, ползване и търговия с дървесина и недървесни горски продукти, организиране и провеждане на лесозащитни, противопожарни и противоерозионни мероприятия в горите и земите от ДГФ, изработване и изпълнение на лесоустройствени и ливоустройствени проекти и планове за управление, стопанисване и ползване на дивеча, проектиране и строителство в горите и др.

Независимо от конкретните модели и техните детайли, основната мисъл на позитивномислещата част от горската гилдия, в т.ч и на държавната горска администрация, беше излизане на горскостопанската дейност от бюджетната сфера и обществените поръчки и създаване на собствен паричен фонд, средствата от който да могат да бъдат сравнително свободно акумулирани, инвести-

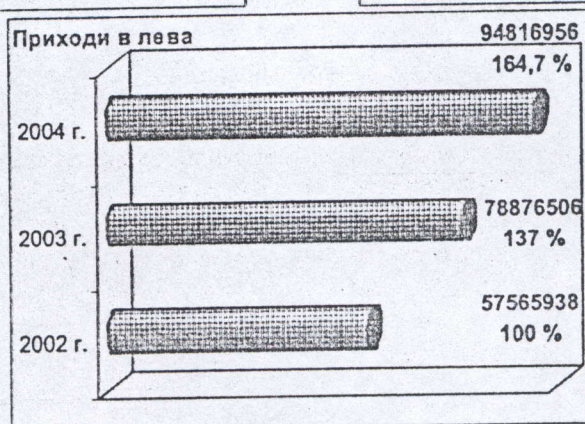
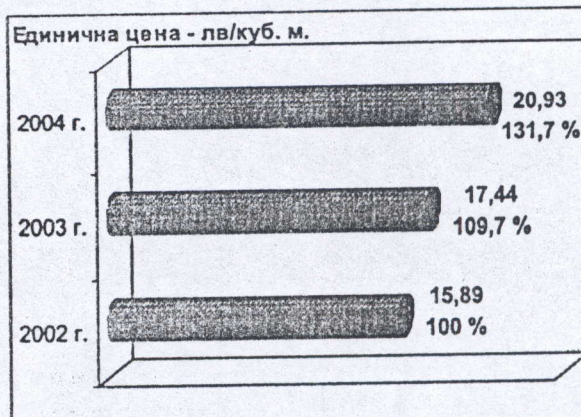
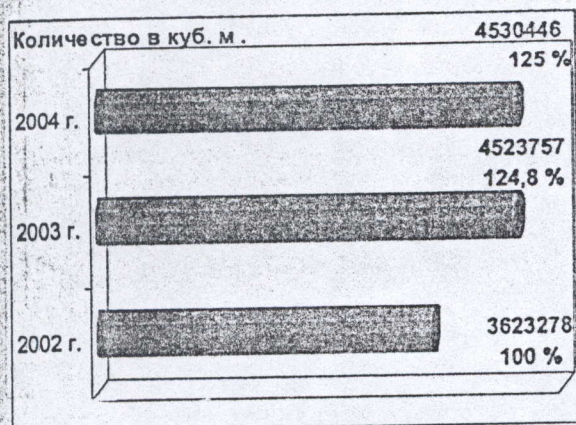
рани и реинвестирани, насочвани и пренасочвани и т.н, в името на устойчивото и многофункционално стопанисване на българските гори.

Успоредно с тези, сравнително радикални намерения за реформиране на горския сектор, ръководството и експертния състав на държавната горска администрация (НУГ и неговите органи и подразделения) през тези три години непрекъснато търсеха усъвършенствването на действащите нормативни и бюджетни актове, документи и правила с основна цел - намиране на оптималните начини

на ползване и продажби на дървесина, за увеличаване на приходите в горския сектор, а оттам и на възможността за реинвестиране на част от тях.

Анализ на количествените и стойностни изменения на различните нормативно регламентирани начини на ползване и продажби на дървесина

Най-общо изменението на добитите количества обла дървесина, ценовите равнища на единичната цена на обезличен кубически метър, както и на приходите през отделните години от периода на анализ - 2002 - 2004 год. е посочено на фиг. 1.

Фигура 1 Изменение на общия размер на ползването от ДГФ, на единичната цена на обезличен куб.м. дървесина и на общите приходи от продажби

В количествено отношение се наблюдава значителен ръст с 25,04% в общия размер на ползването и продажбите от 2002 към 2004 г., което представлява нарастване с

907 168 куб.м спрямо 2002 г. Основният ръст в размер на 24,85% е постигнат през 2003 год. Единичната цена на обезличен кубически метър продадена обла дървесина нараства с 31,72%, съответно от 15,89 лв./куб.м за 2002 год. на 20,93 лв./куб.м за 2004 г. Увеличението е по-значително, с над 20% от 2003 към 2004 г. Среднопретеглените цени на обезличен кубически метър обла дървесина, добита за промишлени нужди нарастват с около 5 лв. или с 26% през 2004 спрямо 2002 г.

При анализиране на общия размер на при-

ходите, след приспадане на разходите за дърводобив (сеч и извоз) само за реално продадените количества дървесина през съответната година, без тези добити и останали на склад или със заплатен добив, но недобити, се наблюдава мултиплициране на ръста на приходите вследствие нарастването на количествата и на цените. Ръстът на приходите през 2004 г. спрямо 2002 г. е в размер на 64,71% или на 37 251 018 лв., разпределен съответно - от 2002 към 2003 - 37,02% и от 2003 към 2004 - 27,68%. Сравнението с ръста на размера на ползването показва, че увеличението му от 2002 към 2003 г. с 24,85%, носи нарастване на приходите в размер на 37,02%, а ръста в размера на ползването от 2003 към 2004 г. с 0,19%,

носи 27,68% ръст в приходите.

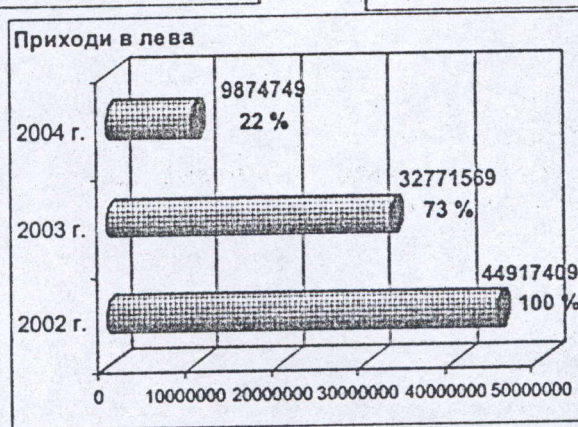
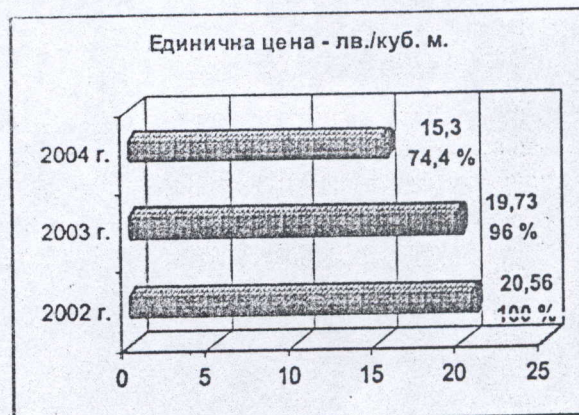
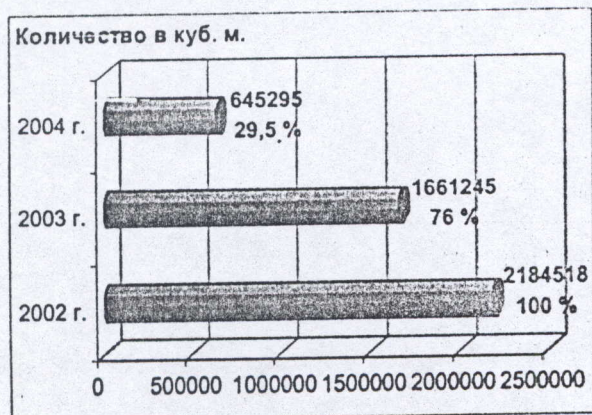
Ако приемем, че през краткия тригодишен период на анализ, вида и структурата на добиваната дървесина през отделните години са били близки, големите разлики в ръста на ползването и на приходите трябва да се търсят в различните ценови равнища и различните приходи които носят конкретните начини на ползване и продажби на дървесина.

Анализът на количествените изменения, при-

ходите и съответните ценови равнища при различните начини на ползване и продажби на дървесина от ДГФ през периода 2002-2004 г., очертава тенденциите проследени по-долу:

1. Ползване на дървесина на сечища и продажби чрез търг, конкурс и преговори, съгласно чл.80 ал.2, т.3 от ППЗГ(фиг. 2):

Количествата дървесина продадена на сечища значително намалява от 2002 към 2004 г., съответно от 2 184 518 куб.м (100%) на 645 293

Фигура 2 Изменение на размера на ползването на сечища от ДГФ, на единичната цена на обезличен куб.м. дървесина и приходите от продажби на дървесина на сечища

куб.м (29,54%) за 2004 г. Приходите от този вид продажби намаляват още по-драстично вследствие намаляването на единичната цена на обезличен куб.м дървесина с над 15%, от 20,56 лв. през 2002г. на 15,30 лв. през 2004 г., което е редукция с повече от 5 лв./куб.м.

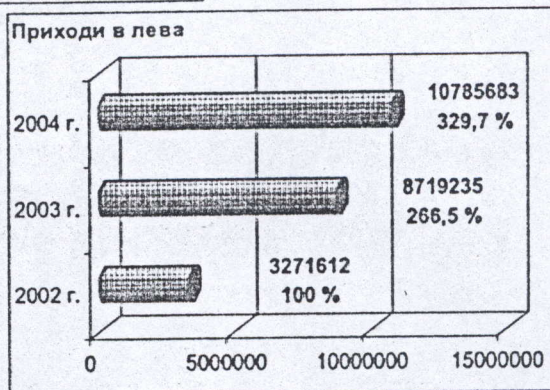
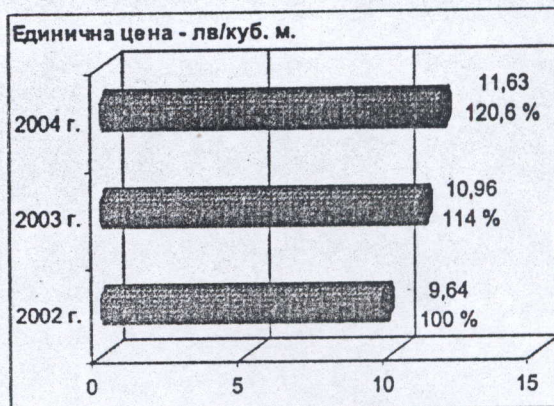
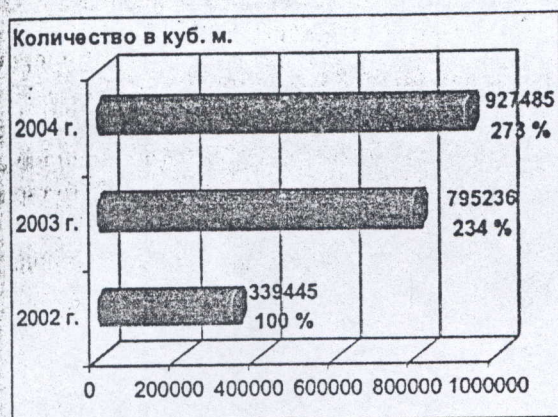
През 2004 г. реализираните приходи от продажби на дървесина на сечища са едва 9 874 749 лв., което представлява 22% от приходите от продажби по този начин през 2002 г.

2. Ползване на дървесина на сечища и продажби на дървесина чрез преговори с потенциални ползватели на големи дървопреработватели съгласно чл. 87в, ал.5, т.4 от ППЗГ (фиг. 3)

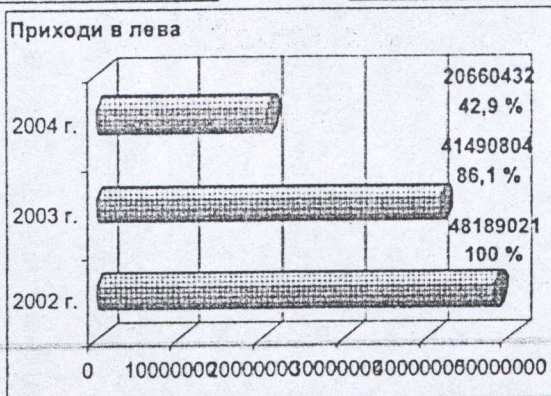
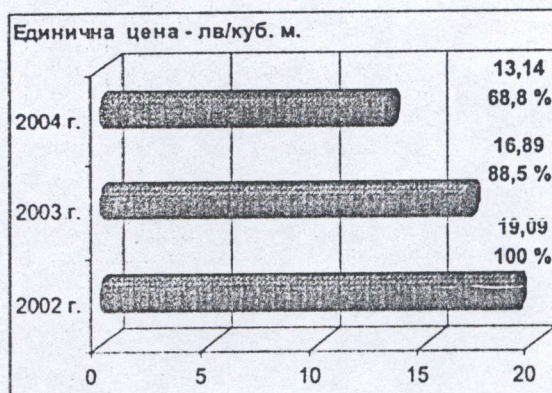
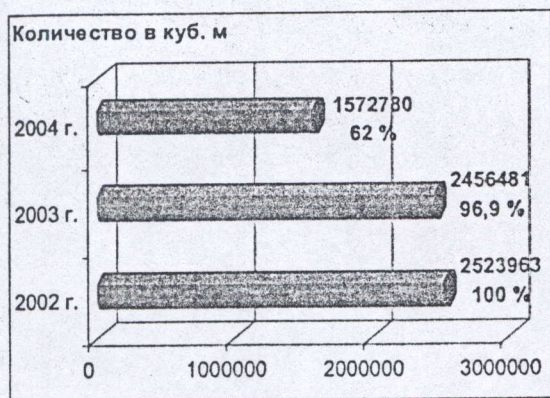
Количествата дървесина продадена на сечища на големи дървопреработватели нарастват от

2002 към 2004 г. с 273,24%, съответно от 339 445 куб.м на 927 485 куб.м. Единичната цена на обезличен кубически метър дървесина нараства с около 2 лева или 20%, съответно от 9,64 лв./куб.м през 2002 г. на 11,63 лв./куб.м през 2004 г. Нарастването на продаденото количество дървесина и на ценовото равнище води до мултиплициран ръст в приходите от тези продажби в размер на около 330% - от 3 271 612 лв. (100%) през 2002г. на 10 785 683 лв. (329,67%) през 2004 г.

1 + 2. Независимо от ръста при продажбите на дървесина на сечища на големите дървопреработватели, общите тенденции при продажбите на дървесина на сечища за промишлен дърводобив през периода на анализ показват сериозен спад, както на продадените количества, така

Фигура 3 Изменение на размера на ползването от ДГФ, на сечища от големи дървопреработватели, на единичната цена на обезличен куб.м. дървесина и на приходите от продажби на дървесина на големите дървопреработватели

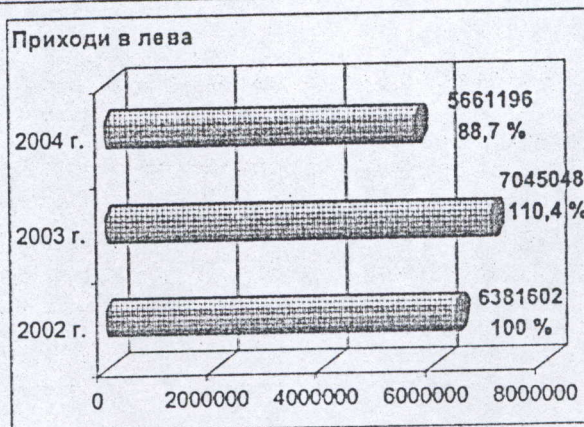
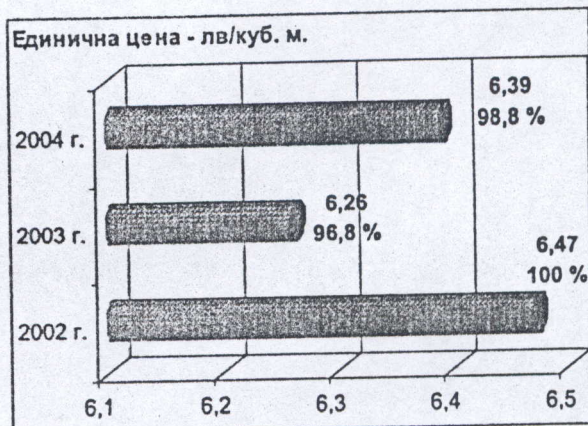
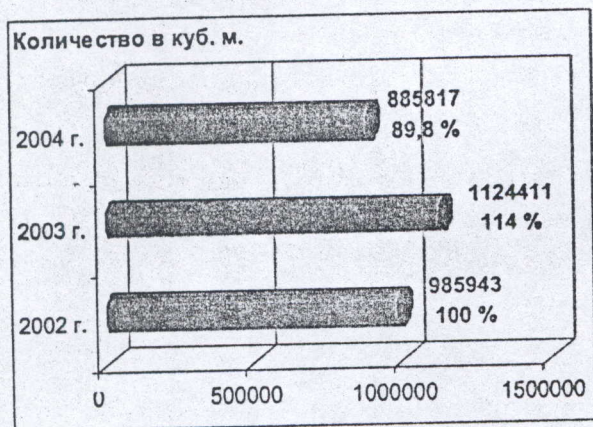
Фигура 4 Изменение на общия размер на ползването от ДГФ на сечища, в т.ч. и от големите дървопреработватели, на единичната цена на обезличен куб.м. и на приходите от продажби на дървесина

и на единичната цена на обезличен куб.м дървесина. Това от своя страна води до намаление на приходите от тези продажби над 2 пъти/фиг. 4/.

При редукция с около 48% на продадените количества от 2 523 963 куб.м през 2002 г. на 1 572 780 куб.м през 2004 г. и спад с около 41% (с бвл.) на единичната цена на обезличен кубически метър, съответно от 19,09 лв. на 13,14 лв., намалението на приходите от продажби е значително – с 57,13%, от 48 189 021 лв. (100%) за 2002 г. на 20 660 432 лв. за 2004 г.

3. Продажби на дървесина по тарифна такса на корен за нуждите на местното население, съгласно чл.80, ал.2, т.1 от ППЗГ

Тези продажби или по-скоро количествата дървесина предоставени за ползване по този начин, ценовите равнища изразени чрез събираните тарифни такси, както и общия размер на приходите са относително постоянна величина през периода на анализ (фиг.5).

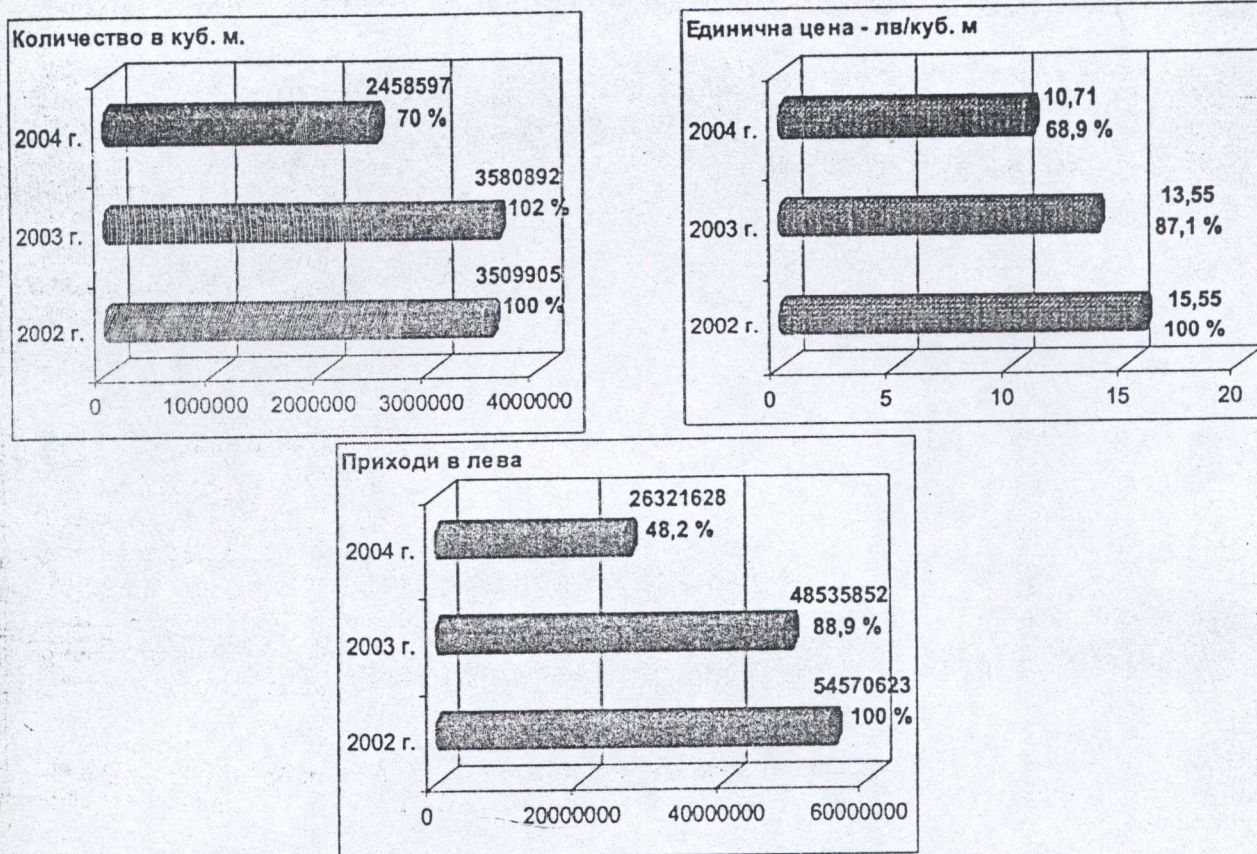
Фигура 5 Изменение на размера на ползването на дървесина по тарифна такса на корен за местното население от ДГФ, на единичната цена на обезличен куб.м. и на приходите от предоставяне на дървесината

Предоставеното количество дървесина на местното население варира в рамките на 10-15% спрямо 2002 г., като от 985 943 куб.м нараства до 1 124 411 куб.м през 2003 г., след което намалява до 885 817 куб.м през 2004 г. Единичната стойност на кубически метър дървесина е относително постоянна, тъй като е определяна като среднопрегледена величина на тарифните такси по ПМС №266 с измененията и допълненията към него умножени по съответните количества и категории иглолистна и широколистна дървесина отдадена за ползване по този начин. Тя варира от 6,26 лв./куб.м

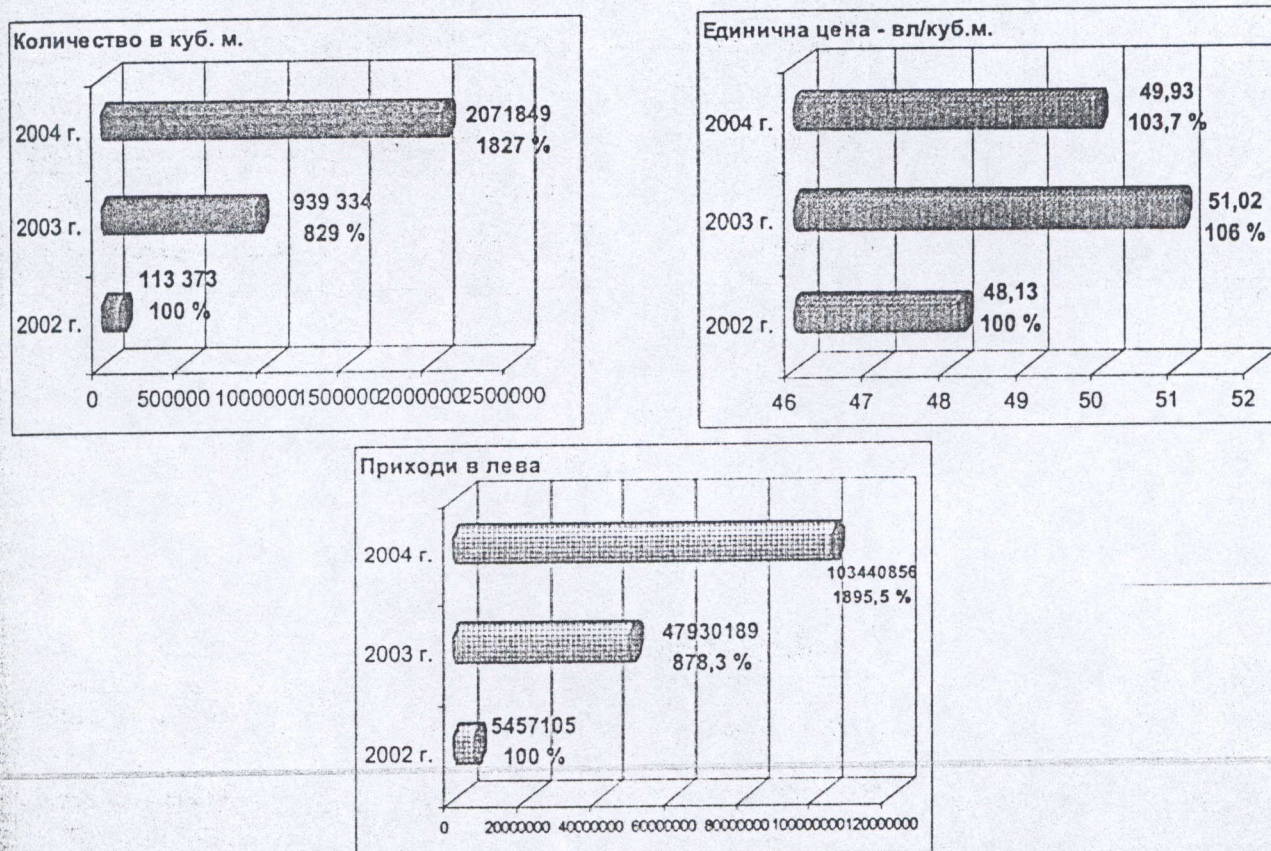
до 6,47 лв./куб.м. Общият размер на приходите също варира едва в рамките на 10-12% спрямо 2002 г., съответно от 5,7 млн.лв. за 2004 г. до 7,04 млн.лв. за 2003 г.

Тук по-интересна е тенденцията на намаляване на относителния дял на продажбите по тарифна такса на корен от 2002 г. към 2004 г., съответно от 27,21% за 2002 г. до 24,86% за 2003 г. и до 19,55% за 2004 г. от общия размер на ползването на дървесина от ДГФ на фона на общото му нарастване за периода с 907 168 куб.м.

Общо продажбите на сечища, в т.ч за промиш-

Фигура 6 Изменение на продажбите на сечища, в т.ч. промишлен дърводобив и местно население-количества, единична цена на обезличен куб.м. дървесина и приходи

Фигура 7 Изменение на добитите количества дървесина от ДГФ продадена на сортименти, на единичната продажна цена на обезличен куб.м. дървесина и на приходите от продажби

лен дърводобив и за местно население показват ясна тенденция на спад в количествено, ценово и стойностно изражение (фиг. 6).

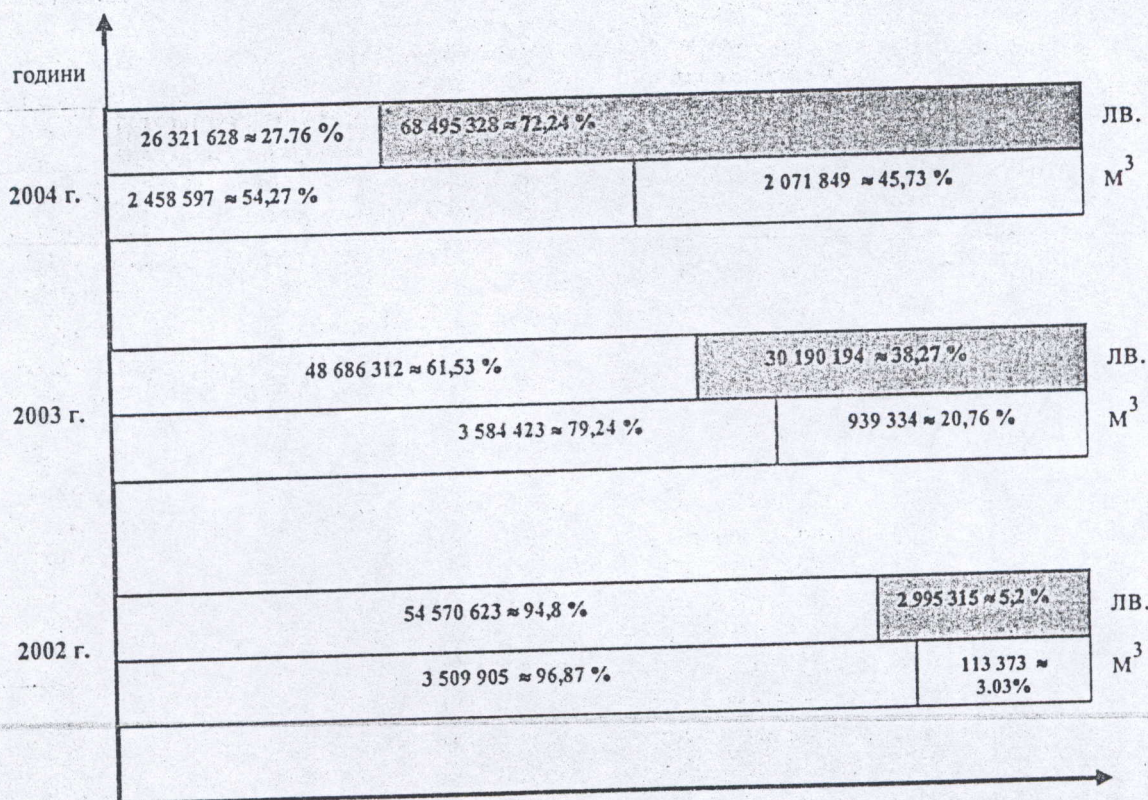
Редукцията на продаденото количество об- ла дървесина и на единичната цена на обезличен кубически метър от 2002 г. към 2004 г. е с около 30%, съответно от 3 509 905 куб.м на 2 458 597 куб.м и от 15,55 лв./куб.м на 10,71 лв./куб.м води до мултиплицирано намаление на приходите за пе- риода в размер с около 54% - от 54 570 623 лв. за 2002 г. на 26 321 628 лв. за 2004 г.

4. Продажба на дървесината на сортименти, в т.ч чрез: предварителна продажба, продажба от временен горски склад чрез явен търг или пряко договаряне, съгласно чл. 87п, ал.2, т.1 и ал.1, т.т 1 и 2 от ППЗГ (фиг. 7)

През анализирания период, НУГ положи сери- озни усилия чрез нормативни и административни мерки да промени съотношението между начини- те на ползване и продажба на дървесина, от силно преобладаващи продажби на дървесина на сечища, към увеличаване делът на продажбите на сортименти. Определено може да се каже, че тези усилия се увенчаха с успех. Количествените съот- ношения между продажбите на дървесина на сечи- ща към продажби на дървесина на сортименти се променяха: през 2002 г. - 96,87:3,13; през 2003г.

- 79,24:20,76 и през 2004 г. - 54,27:45,73. Съотношенията на приходите от продажбите на дър- весина на сечища към приходите от продажбите на дървесината на сортименти са достатъчно крас- норечиви и показват значително по-голяма тежест на приходите от продажбите на сортименти. Тези съотношения са както следва: през 2002 г. - 94,8:5,2; през 2003 г. - 61,53:38,27 и през 2004г. - 27,76:72,24, т.е количествата дървесина в раз- мер на 54,27 % продадени на сечища са донесли едва 27,76% от общите приходи, а продадената на сортименти дървесина в размер на 45,73 % е донесла приходи в размер на 72,24% (фигура 8).

Изменението на количествата продадена дър- весина на сортименти, на brutната продажна цена на обезличен кубически метър (с разходите за дърводобив) и на brutните приходи от продажбите на сортименти през анализирания период са посочени на фигура 7. Нарастването на тези продажби в количествено отношение от 2002 г. към 2003 г. е 8 пъти (828%) от 113 373 куб.м на 939 334 куб.м, а общия ръст на продадените количества от 2002г. до 2004 г. е 18 пъти (1827%) - до 2 071 849 куб.м. Единичната brutна продажна цена на обезличен ку- бически метър об- ла дървесина е относително пос- тоянна и варира едва с 3-6% от 48,13 лв./куб.м за 2002 г. до 51,02 лв./куб.м за 2003 г. и 49,93 лв./

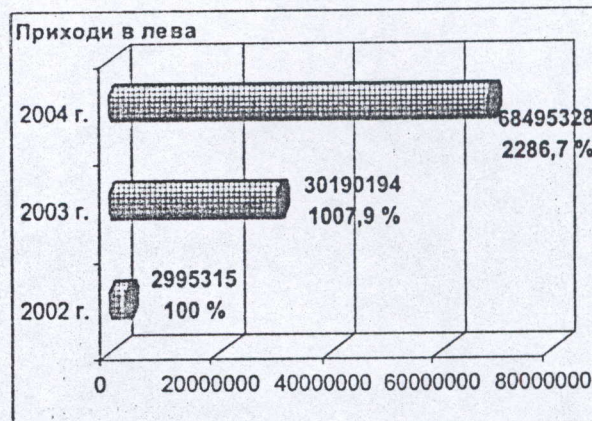
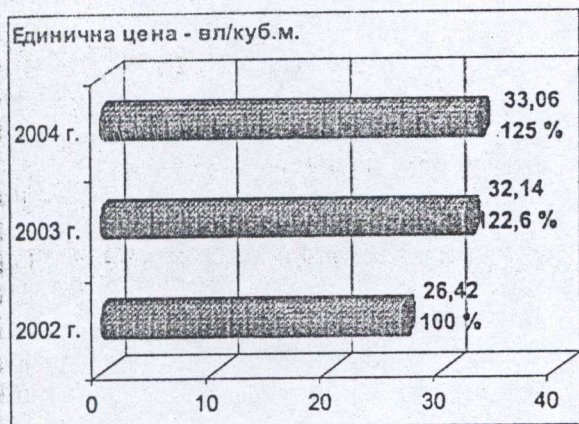

Фигура 8 Количествени съотношения и съотношения на приходите при продажбите на дървесина от ДГФ на сечища и на сортименти

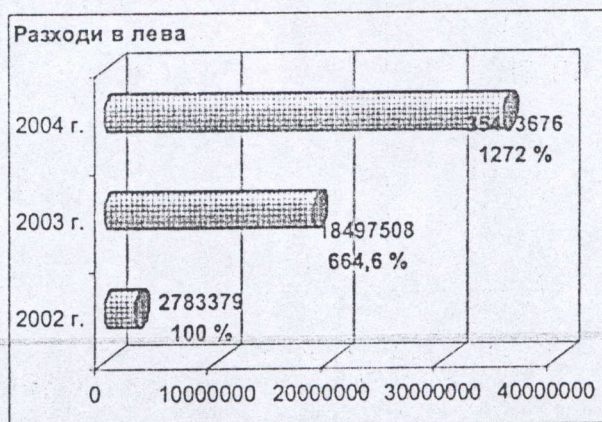
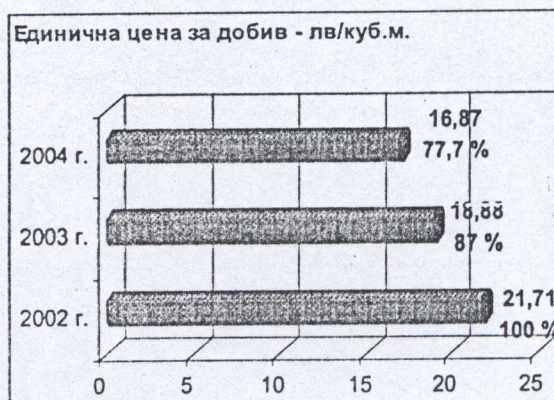
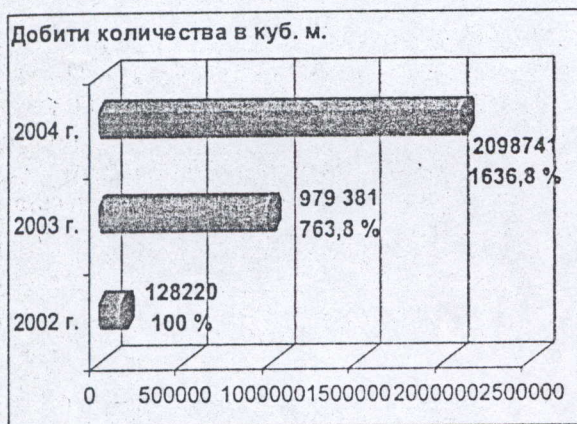
куб.м за 2004 г. Относително близката единична брутна цена на продажби за периода запазва и възходящия тренд на брутните приходи(с включени разходи за извършване на дърводобива) от продажби на сортименти, зависещ основно от нарастването на продадените количества дървесина. Ето защо, брутните приходи, подобно на продадените количества дървесина нарастват от 2002 г. към 2003г. с 8,8 пъти(878%) и към 2004 год. с около 19

пъти(1895%), от 5 457 105 лв. на 47 930 189 лв. за 2003 г. и на 103 440 856 лв. за 2004 г.

По-интересни и значими са измененията на единичните нетни продажни цени на обезличен кубически метър обла дървесина(цените след приспадане на разходите за извършване на дърводобива), както и на нетните приходи от продажби на сортименти(фиг. 9).

Фигура 9 Изменение на единичната нетна продажна цена на обезличен куб.м. дървесина и на нетните приходи от продажби на дървесина на сортименти

Фигура 10 Изменение на добитите количества дървесина, на единичната цена за добив на обезличен куб.м. и на разходите за възлагане на дърводобива, в т.ч. и при самостоятелното му извършване

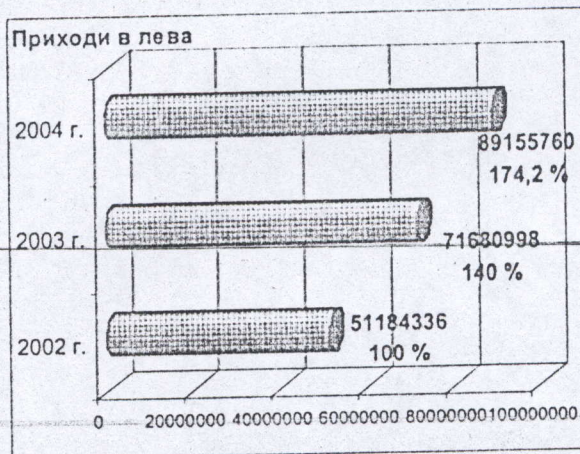
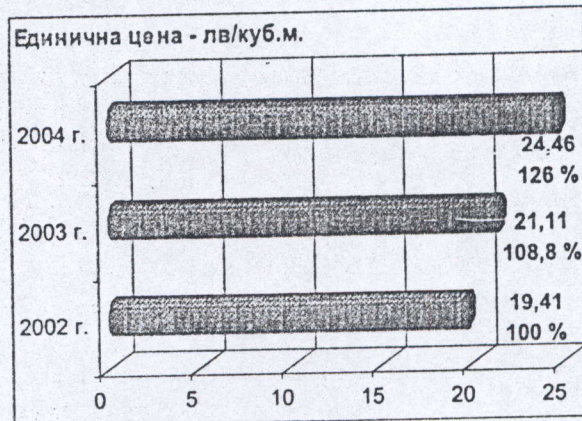
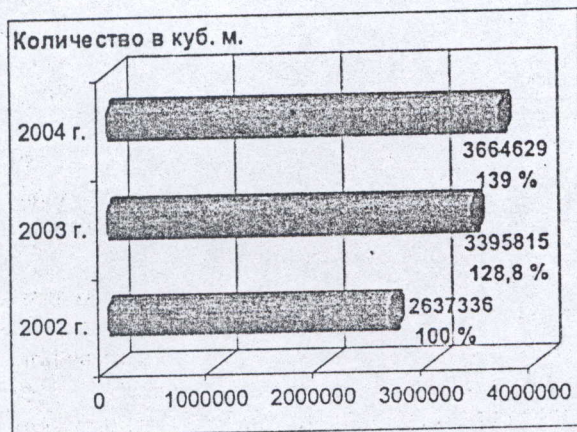
Тук вече с намаляване на разходите за дърводобив през периода на анализ, се наблюдава ръст в нетните продажни цени с 25% от 2002 г. към 2004 г., съответно от 26,42 лв./куб.м на 33,06 лв./куб.м, което от своя страна води и до по-сериозен ръст в нетните приходи от този вид продажби. Те нарастват, съответно от 2 995 315 лв. на 30 190 194 лв. и към 2004 г. – 23 пъти до 68 495 328 лв. Основен принос за този сериозен ръст, както беше казано по-горе има намаляването на разходите за добив на обезличен кубически метър дървесина при значителното нарастване на добитото количество през анализирания период (фигура 10).

При нарастване на добитото за продажби на сортименти количество дървесина от 2002 г. към 2004 г. около 16 пъти (1637%), разходите необходими за осъществяване добива на тези количества дървесина за същия период нарастват около 13 пъти (1272%), което е в резултат от по-ниските единични цени за добив на обезличен кубически метър. През 2004 г. тези цени са спаднали с около 22% спрямо 2002 г. – от 21,71 лв./куб.м на 16,87 лв./куб.м.

5. Тенденции в измененията на количествата, цените и приходите при продажбите на сечища и на сортименти от промишлен дърводобив (фигура 11)

Краткият анализ на промишления дърводобив очертава съвсем ясни тенденции на нарастване на общия размер на ползването и продажбите на дървесина за промишлени нужди, на нетните единични продажни цени на обезличен кубически метър (цените получени след приспадане на разходите за дърводобив), а оттам и на реализираните приходи от тези продажби.

Нарастването на продадените количества дървесина от 2002 г. към 2004 г. е с около 39%, съответно от 2 637 336 куб.м на 3 664 629 куб.м, което в абсолютна стойност представлява ръст от 1 027 293 куб.м. Единичната нетна цена на обезличен кубически метър дървесина за същия период е нараснала с 26% - от 19,41 лв./куб.м на 24,46 лв./куб.м. Това води до ръст от 74 % в нетните приходи (след приспадане на разходите за дърводобив) от продажбите на дървесина за периода, от 51 184 336 лв. за 2002 г. на 89 155 760 лв. за 2004 г.

Фигура 11 Изменение на общия размер на ползването от ДГФ за промишлени нужди и търговия, на единичната цена на обезличен куб.м. дървесина и на приходите от продажби на дървесина

Направените анализи и установените тенденции на изменение в количествено, ценово и стойностно изражение на ползването и продажбите на обла дървесина добита от ДГФ в периода 2002 – 2004г., позволяват да се направят следните изводи и заключения:

1. Налице е траен ръст в общия размер на ползването, нетната цена на обезличен кубически метър и приходите от продажби на дървесина:

- в количествено отношение нарастването е в размер на 25%, което в абсолютна стойност е 907 168 куб.м;

- в ценово отношение ръстът на нетната единична цена на обезличен кубически метър е 31,7%, съответно от 15,89 лв./куб.м на 20,93 лв./куб.м;

- с стойностно отношение нарастването на нетните приходи(след приспадане на разходите за дърводобив) е 64,71%, което в абсолютна стойност възлиза на 37 251 018 лв.

2. Вследствие на целенасочените промени в нормативната уредба в горите и съответните административни мерки е постигната сериозна промяна в количествените съотношения между продажбите на дървесина на сечища към продажбите на дървесина на сортименти, които през периода на анализ се променят: през 2002 г. - 96,87:3,13; през 2003 г. - 79,24:20,76 и през 2004 г. - 54,27:45,73. Съотношенията на приходите от продажбите на дървесина на сечища към приходите от продажбите на дървесината на сортименти показват значително по-големия принос на приходите от продажбите на сортименти, съответно: през 2002 г. - 94,8:5,2; през 2003 г. - 61,53:38,27 и през 2004 г. - 27,76:72,24, т.е през 2004 г. количествата дървесина в размер на 54,27% продадени на сечища са донесли едва 27,76% от общите приходи, а продадената на сортименти дървесина в размер на 45,73% е донесла приходи в размер на 72,24%.

3. Общо продажбите на сечища, в т.ч за промишлен дърводобив и за местно население показват ясна тенденция на спад в количествено, ценово и стойностно изражение. Изключение правят ползването на дървесина на сечища и продажбите ѝ на големи дървопреработватели, където продадените количества и приходите от тях нарастват около 3 пъти, а единичната цена на обезличен кубически метър продадена обла дървесина нараства с 20%, съответно от 9,64 лв. на 11,63 лв. .

4. Налице е сериозен ръст в продажбите на дървесина на сортименти. Нарастването на тези продажби в количествено отношение е 18 пъти – от 113 373 куб.м през 2002 г. до 2 071 849 куб.м през 2004 г. Значими са измененията на единичните нетни продажни цени на обезличен кубически

метър обла дървесина(цените след приспадане на разходите за извършване на дърводобива), както и на нетните приходи от продажби на сортименти. Тук вече с намаляване на разходите за дърводобив се наблюдава ръст в нетните продажни цени с 25% от 2002 г. към 2004 г., съответно от 26,42 лв./куб.м на 33,06 лв./куб.м, което от своя страна води и до по-сериозен ръст в нетните приходи от този вид продажби. Те нарастват около 23 пъти от 2 995 315 лв. за 2002 г. до 68 495 328 лв. за 2004г. Основен принос за този сериозен ръст има намаляването на разходите за добив на обезличен кубически метър дървесина при значителното нарастване на добитото количество.

5. Единичните цени за добив на обезличен кубически метър дървесина през 2004 г. са спаднали с около 22% спрямо 2002 г. – от 21,71 лв./куб.м на 16,87 лв./куб.м.

6. При промишления дърводобив са установени съвсем ясни тенденции на нарастване: на общия размер на ползването и продажбите на дървесина, на нетните единични продажни цени на обезличен кубически метър(цените получени след приспадане на разходите за дърводобив), а оттам и на реализираните приходи от тези продажби.

Направените анализи, изводи и заключения ни позволяват да направим някои препоръки:

1. Необходими са съответни корекции в нормативната уредба и предприемане на административни мерки за да може, от една страна да се постигне увеличаване на общия размер на ползване от ДГФ и достигането му до предвиденията на Лесоустройствените проекти, а от друга страна да се търси опростяване на отделните начини и процедури за продажба на дървесина от ДГФ с цел преминаване към кратко-, средно- или дългосрочно договаряне на количества и цени в зависимост от съответните клиенти;

2. Необходимо е увеличаване на дела на продажбите на дървесина на сортименти, като в количествено изражение да се преследва съотношението 30:70 на продажби на сечища към продажби на сортименти;

3. Изработване на правилна търговска политика на Държавната горска администрация, базирана на съответни маркетингови проучвания с цел реализиране на максимални приходи от продажбите на дървесина. Увеличаването на тези приходи ще създаде възможности за реинвестиции в горскостопанския сектор и по-конкретно: във възобновяването и стопанисването на горите, в строежа, ремонта и поддръжката на горските пътища, както и в други мероприятия, така необходими за устойчивото и многофункционално стопанисване на горите в Р.България.

Литература

1. Статистика на НУГ за отдаването, добива и реализацията на дървесината – 2002, 2003 и 2004 год.;
2. Анализ на производството на дървесина от ДГФ през 2003 год. по начини на ползване и видове процедури, Тричков, Хаджиева (сп. Управление и устойчиво развитие 1-2/2004 год.);

3. Характеристики и тенденции в развитието на пазара на дървесина в България, 2004 год., Палигоров, Тричков, Иванова, Хаджиева и кол.

TENDENCIES IN THE CHANGES OF THE TYPES OF UTILIZATION AND SALES OF ROUND TIMBER – INDICATOR FOR THE FORESTRY SECTOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Lyubcho Trichkov
National Forestry Board
Vania Hadjieva
University of Forestry – Sofia, Bulgaria

ABSTRACT

Through the last few years the State Forest Administration in Republic of Bulgaria was searching for the proper model and approach for reproduction, management and utilization of the Bulgarian forest, aiming sustainable long-term forestry sector development.

Parallel with seeking for radical changes for reforming of the forestry sector, the management and expert staff of the State Forest Administration (National Forestry Board – NFB, and its units) through all these years continuously searched for improvement of the acting legislative and budgetary regulations, documents and rules with one major purpose – discovering of optimal types of timber utilization and sales, for increasing the income in the forestry sector, and the opportunity for reinvestment of part of it.

In this study different tendencies in the quantitative and value dimensions of separate legislatively postulated types of utilization, harvesting and round timber sales from the State Forestry Fund for the period 2002-2004, have been analyzed, and they are an indicator for the sustainable development of the forestry sector. Comprehensive analysis in years of the harvested and sold quantities of round timber, of the changes in single prices per cubic meter sold timber and of the income of these sales is presented in details.

This publication is focused on growing of the timber utilization, of the harvesting and of the store sales, aiming to reach the foreseen quantities in the Forest Management Plan, and on building up of the relative share of timber sales on the road through the last few years. These two moments, together with the gradual timber prices lead to significant income increase in the forestry sector, which offers more and more opportunities for reinvestment in forest reproduction, technique and equipments, for constructions, forest roads' repair and maintenance and etc.